

ثبت: ۲۳۹
آبان ۱۴۰۱
مسلسل: ۱۸۵۱۴
دوره یازدهم - سال سوم

اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۵) بیمه کارگران ساختمانی»

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۵۱۴

کدموضوعی: ۲۳۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۵) بیمه کارگران ساختمانی»

نام دفتر: مطالعات بخش عمومی (گروه رفاه و تأمین اجتماعی)

تهیه و تدوین: محمدحسین مرادی

ناظران علمی: سیدعلی روحانی، سیدعباس پرهیزکاری

اظهار نظر کنندگان: حسین محمدی، امین‌اله پاک‌نژاد

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۸/۲۸

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	۱. سوابق قانونی
۵	جمع‌بندی
۸	پیوست - محاسبات میزان نرخ عوارض
۹	۱. تغییرات مصوبه نهایی کمیسیون نسبت به طرح اولیه
۱۵	۲. ارزیابی مواد گزارش کمیسیون

اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح ماده (۵) بیمه کارگران ساختمانی»

مقدمه

براساس تبصره «۱» ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت مجموع ۳۰ درصد حق بیمه^۱ افراد را تحت پوشش بیمه بازنشستگی و درمان قرار دهد. مطابق با ماده (۳۶) این قانون، کارفرمایان مسئول پرداخت حق بیمه خود و فرد بیمه شده به سازمان تأمین اجتماعی هستند؛ به این ترتیب که کارفرما موظف است موقع پرداخت حقوق و مزایا، سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده به سازمان تأدیه نماید و در صورت تأخیر یا عدم پرداخت؛ مسئولیت با کارفرماست.

در حالت معمول و در کارگاهی ثابت که محل کار، روزهای کاری و کارفرما مشخص و ثابت است، چالشی در رابطه بیمه‌ای کارگر، کارفرما و سازمان تأمین اجتماعی وجود ندارد؛ اما آنچه موجب شده تا نیاز به قانون مجزایی برای بیمه «کارگران ساختمانی» وجود داشته باشد؛ ماهیت این شغل و «ثابت نبودن روزهای کاری، محل کار و کارفرما» است. این ویژگی باعث شده برقراری رابطه بیمه‌ای بین کارگر و کارفرما به شکل معمول ممکن نباشد.

به‌عنوان مثال ممکن است یک کارگر ساده (ازجمله کارگرانی که در محل «کارگران آماده به کار» در هر شهر تجمع می‌کنند) در طول یک ماه بیش از ۱۰ کارفرما داشته باشد و یا یک برق‌کار ساختمان در مدت یک سال به‌صورت هم‌زمان یا در بازه‌های زمانی متفاوت با چند کارفرما در تعامل باشد.

راه حل در نظر گرفته شده برای این چالش، جدا کردن رابطه مستقیم موجود بین کارگر و کارفرما بوده است؛ به این صورت که کارگران حق بیمه خود را نه به کارفرما که به‌صورت مستقیم به سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازند. از سوی دیگر کارفرمایان نیز فارغ از تعداد کارگران مورد استفاده، براساس یک معیار مشخص (که متغیر و محل مناقشه بوده است) حق بیمه خود را به سازمان تأمین اجتماعی می‌پردازند. البته این جدا کردن رابطه کارگر و کارفرما و تأمین بخشی از سهم حق بیمه کارگر به‌صورت مستقل، موجب شده است که به‌دلیل انتفاع مالی ناشی از این مابه‌التفاوت، برخی از افراد که کارگر نیستند نیز خود را به صف بیمه کارگران ساختمانی اضافه کنند تا از این مزیت بهره‌مند شوند. در کنار تقاضای مازاد ایجاد شده توسط افراد غیرکارگر، آنچه تاکنون موجب چالش در این مقوله بوده، مکفی نبودن اعتبارات دریافتی از «کارفرمایان» برای بیمه کارگران بوده است که باعث شده تا پدیده «سهمیه‌بندی بیمه» در این حوزه به‌وجود بیاید. به این صورت که هر ساله بسته به اعتبار موجود، تعداد سهمیه‌های مشخصی به شهرهای مختلف اختصاص می‌یابد و در صورتی که تعداد کارگران ساختمانی در یک شهر بیشتر از سهمیه‌های اختصاص یافته باشد؛ کارگران باید در صف انتظار برای بیمه باقی بمانند که این مورد یکی از اصلی‌ترین گلایه‌های این قشر است. مطابق اطلاعات ارائه شده توسط سازمان تأمین اجتماعی کسری منابع این سازمان از محل اجرای قانون بیمه کارگران

۱. برای بیمه‌شدگان مشمول قانون کار، ۲ درصد حق بیمه بیکاری به این رقم افزوده می‌شود.

ساختمانی در بازه ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ بیش از ۹ هزار میلیارد تومان بوده است. همچنین بر مبنای این اطلاعات، مستقل از اینکه افراد بیمه شده به صورت واقعی کارگر ساختمانی هستند یا خیر، تعداد افراد بیمه شده در بیمه کارگران ساختمانی تا پایان سال ۱۳۹۸ نزدیک به ۸۳۲ هزار نفر است؛ این در حالی است که مطابق اظهارات انجمن صنفی کارگران ساختمانی، تعداد کارگران ساختمانی در کشور حدود یک میلیون و دویست هزار نفر است که در صورت صحت این آمار حداقل حدود چهارصد هزار نفر در صف پوشش بیمه‌ای کارگر ساختمانی هستند. طرح ارائه شده در سال ۱۳۹۹ با عنوان «اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی»؛ تلاشی برای اصلاح سازوکار محاسبه «حق بیمه کارفرمایان» است تا با افزایش اعتبارات این بخش، زمینه برای حذف سهمیه‌ها و بیمه تمامی کارگران ساختمانی کشور فراهم شود.

۱. سوابق قانونی

• قانون «بیمه اجباری کارگران ساختمانی» مصوب سال ۱۳۵۲

به موجب این قانون کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد ساختمان یا توسعه ساختمان و یا تجدید بنا و تخریب مربوط به آن، در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه شدند. به موجب ماده (۵) این قانون متقاضیان پروانه ساختمانی اعم از ایجاد و یا تجدید بنا مکلف شدند تا به ازای هر مترمربع زیربنا مبلغ سی ریال به عنوان حق بیمه به حساب سازمان بیمه‌های اجتماعی واریز و رسید مبلغ مذکور را اخذ نمایند. این حق بیمه در مورد خانه‌هایی که سطح زیربنای آنها ۱۵۰ مترمربع یا کمتر بود، برای هر مترمربع ۵ ریال تعیین شده بود. مطابق تبصره «۱» این قانون صدور پروانه ساختمان از طرف شهرداری‌ها موکول به ارائه و تسلیم رسید وجوه موضوع این ماده بوده است. شایان ذکر است این قانون کارگران را فقط در مقابل حوادث ناشی از کار تحت پوشش قرار می‌داد و خدماتی همچون بازنشستگی را در نظر نگرفته بود.

• قانون «اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۵۲» مصوب سال ۱۳۷۹

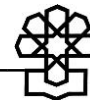
به موجب قانون «اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۵۲» که در ۱۳۷۹/۰۸/۱۷ به تصویب رسید، مقرر شد تا حق بیمه دریافتی به شرح زیر اصلاح گردد:

۱. تا ۱۰۰ مترمربع سطح زیربنا به ازای هر مترمربع معادل سه درصد (۳٪) حداقل مزد روزانه کارگر ساده شهری زمان درخواست پروانه.

۲. از ۱۰۰ مترمربع سطح زیربنا به بالا به ازای هر مترمربع معادل چهار درصد (۴٪) حداقل مزد روزانه کارگر ساده شهری زمان درخواست پروانه.

• قانون «بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی» مصوب سال ۱۳۸۶

قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی که در سال ۱۳۸۶ به تصویب رسید، برای نخستین بار امکان پوشش کامل بیمه اجتماعی را برای کارگران شاغل در کارهای ساختمانی و افراد خانواده آنها فراهم ساخت. تا پیش از آن کارگران یاد شده فقط از نظر «حوادث ناشی از کار» بیمه بودند و سایر خدمات تأمین اجتماعی شامل حال آنان نبود، اما مطابق

ماده (۴) این قانون، کارگران ساختمانی مشمول خدماتی چون غرامت حوادث و بیماری‌ها، غرامت دستمزد، از کارافتادگی، بازنشستگی و فوت گردیدند.

بهموجب ماده (۶) این قانون کارگران یاد شده پس از دریافت کارت مهارت فنی، با پرداخت حق بیمه معادل ۷ درصد دستمزد ماهیانه می‌توانستند بیمه شوند. همچنین بنا به تکلیف ماده (۵)، سازمان تأمین اجتماعی مکلف بوده تا با دریافت حق بیمه معادل چهار درصد (۰/۴٪) حداقل دستمزد ماهیانه سال درخواست به‌ازای هر متر مربع سطح زیربنا از کارفرمایان (به‌عنوان حق بیمه سهم کارفرما) نسبت به بیمه کارگران اقدام نماید.

شایان ذکر است این قانون تفاوتی میان مناطق مختلف کشور در دریافت حق بیمه قائل نشد که این مسئله موجب شد تا با تصمیم مجلس شورای اسلامی و برای جلوگیری از افزایش هزینه‌های ساخت‌وساز، اجرای آن در قانون بودجه سال ۱۳۸۷ متوقف شود تا اصلاحاتی در آن صورت گیرد.

• قانون «اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۸۶» مصوب سال ۱۳۸۷

با تصویب قانون «اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶» در تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ مقرر شد تا حق بیمه متعلقه برای هر مترمربع زیربنا براساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن، سطح زیربنا و سایر شاخص‌های ارزشگذاری منطقه‌ای اعم از شهری و روستایی و با توجه به ضریب محرومیت باشد و در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخص‌های مورد اشاره نباید بیش از چهار درصد (۰/۴٪) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار باشد.

• قانون بودجه سال ۱۳۹۱

در بند «۱۱» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۱ مقرر شد تا مبلغ حق بیمه متعلقه برای هر مترمربع زیربنا موضوع ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی با رعایت سقف چهار درصد (۰/۴٪) مذکور در ماده یاد شده، مجموعاً در سال ۱۳۹۱ به اندازه یک درصد (۰/۱٪) نسبت به سال ۱۳۹۰ افزایش یابد.

• قانون بودجه سال ۱۳۹۲

بهموجب بند «۸۹» قانون بودجه سال ۱۳۹۲ پرداخت حق بیمه و ارائه اسناد در زمان صدور پروانه ساختمان موضوع قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در شهرها و روستاهای کشور متوقف و سازمان مالیاتی مکلف شد تا ۹۰۰ میلیارد تومان عوارض ارزش‌افزوده شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از محل منابع مندرج در بندهای «ج» و «د» ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش‌افزوده متمرکز نزد سازمان دهیاری‌ها و شهرداری‌های کشور را به‌عنوان حق بیمه سهم کارفرما برای بیمه کارگران ساختمانی به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید که این مصوبه با اعتراض شهرداری‌ها در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ تمدید نشد.

• قانون «اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی» مصوب سال ۱۳۹۳

در آخرین تغییر که در سال ۱۳۹۳ اتفاق افتاده؛ سازوکار تأمین منابع حق بیمه کارفرما مجدداً تغییر پیدا کرده است. در این قانون که هم‌اکنون نیز در حال اجراست؛ سازمان تأمین اجتماعی مکلف شده تا با دریافت ۱۵ درصد از مجموع عوارض صدور پروانه از مالک نسبت به تداوم پوشش بیمه تمام کارگران ساختمانی اقدام کند. همچنین در صورت عدم تأمین منابع لازم جهت گسترش پوشش بیمه‌ای کارگران، با تصویب هیئت وزیران افزایش سقف مجموع عوارض تا بیست درصد (۲۰٪) مجاز شمرده شده است.

اجرای این موضوع که در قالب اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶ به تصویب رسیده بود از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ گویای این است که مشکل تأمین منابع مالی برای بیمه کارگران ساختمانی تشدید شده و منابع حاصل از اجرای این حکم تکافوی هزینه‌های موجود را ننموده است. بنا به آمار سازمان تأمین اجتماعی اجرای این قانون از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ نزدیک به ۹۸۰۰ میلیارد تومان کسری منابع برای این سازمان ایجاد کرده است.

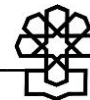
چالش دیگر این نوع دریافت حق بیمه از کارفرمایان، بروز اختلاف بین سازمان تأمین اجتماعی و شهرداری‌های کشور در زمینه تعداد پروانه‌های صادر شده و مبالغ دریافت شده به‌عنوان حق بیمه است.

• طرح «اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی» اعلام وصول شده در سال ۱۳۹۹

با توجه به کسری منابع سازمان تأمین اجتماعی و مطالبات گسترده کارگران مبنی بر حذف سهمیه‌بندی، طرح اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی توسط مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۹ ارائه شده است. در این طرح که تمرکز آن بر اصلاح ماده (۵) قانون بیمه کارگران ساختمانی است؛ پس از ذکر نارسایی قوانین گذشته پیشنهاد شده تا حق بیمه کارفرمایان به‌ازای هر مترمربع سطح زیربنا، معادل یک و دو دهم درصد (۱/۲٪) قیمت روز زمین محل صدور پروانه با توجه به کاربری‌های مختلف تعیین شده در پروانه، موضوع تبصره «۳» ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم (اصلاحیه سال ۱۳۹۴) محاسبه و توسط متقاضی پروانه به حسابی که سازمان تأمین اجتماعی تعیین نموده است، واریز می‌شود.

پس از بررسی طرح مذکور در کمیسیون اجتماعی مجلس و اظهارنظر سایر ذی‌نفعان و کارشناسان، با اصلاح ماده (۵) مقرر شد تا حق بیمه کارفرما برای هر مترمربع زیربنا در هر طبقه و همچنین جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه‌یافته، از دو تا چهارده درصد حداقل دستمزد ماهیانه همان سال و براساس شاخص‌های میزان جمعیت، ارزش منطقه‌ای، محرومیت و مشخصات و کاربری بنا محاسبه شود. تعیین این درصد باید به‌گونه‌ای باشد که میزان دریافتی سازمان از این محل، به‌طور میانگین کمتر از شش درصد (۰/۶٪) و بیشتر از هشت درصد (۰/۸٪) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در همان سال نباشد. شایان ذکر است تعیین این درصد برعهده کمیته‌ای مرکب از نمایندگان کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی، کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی صنعت ساختمان، نمایندگان وزارت کشور، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان تأمین اجتماعی و سازمان نظام مهندسی کشور است.

پس از ارسال این مصوبه به صحن علنی مجلس، کلیات این طرح تصویب شد؛ اما با توجه به پیچیدگی طرح و اظهار مخالفت برخی از نمایندگان، این مصوبه دوشوری شده و مجدداً به کمیسیون اجتماعی جهت بررسی مجدد ارجاع

شد. پس از بررسی مجدد طرح در کمیسیون اجتماعی، مقرر شد تا میزان دریافتی سازمان از این محل، در مناطق روستایی معادل یک درصد (۱٪) و در سایر مناطق کشور معادل چهار درصد (۴٪) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در همان سال باشد.

جمع بندی

اصلاح ماده (۵) قانون بیمه‌ی کارگران ساختمانی در مجموع اقدامی مثبت ارزیابی می‌شود که می‌تواند با تغییر مدل تأمین مالی این قانون، خلأ موجود را برطرف کرده و نزدیک به حداقل ۵۰۰ هزار کارگر ساختمانی محروم از بیمه‌ی اجتماعی را به حق قانونی خود برساند که این امر گامی رو به جلو در راستای تحقق عدالت اجتماعی و عمل به اسناد بالادستی و تصویب آن با اعمال اصلاحات مورد تایید است.

در رابطه با مصوبه‌ی فعلی کمیسیون ممکن است ابهاماتی مطرح گردد که در ادامه ذکر شده و در رابطه با آن توضیح داده شده است.

۱. ابهام عدم تناسب تعداد کارگران ساختمانی اعلامی با تعداد مورد نیاز کارگر برای ساخت متراژ فعلی کشور:

با توجه متراژ عنوان شده در رابطه با میزان ساخت و ساز در کشور و آمار حدود ۱.۵ میلیون نفری متقاضیان بیمه انفرادی و غیرانفرادی بیمه کارگران ساختمانی این ابهام مطرح می‌شود که تعداد کارگران اعلامی با میزان ساخت و ساز متناسب نیست. این ابهام با توجه به استفاده از کارگران غیر ایرانی تشدید نیز می‌گردد. مسئله مهم در این رابطه عدم اشتغال کامل کارگران ساختمانی در طول سال است. به عبارتی ممکن است که یک کارگر ساختمانی در ۱۵ روز از یک ماه کاری اشتغال داشته باشد؛ اما تصمیم سیاستگذار این بوده است که برای کل ماه بیمه شود. با توجه به ابعاد اجتماعی موضوع به نظر می‌رسد در حال حاضر امکان اصلاح این مسئله فراهم نباشد.

۲. ابهام عدم ارائه کامل خدمات به بیمه شدگان از طریق بیمه کارگران ساختمانی:

بر اساس ماده (۴) قانون بیمه کارگران ساختمانی تعهدات این قانون شامل موارد زیر است که به بیمه شده در صورت احراز شرایط ارائه خواهد شد:

الف) حوادث و بیماری‌ها (سلامت). ب) غرامت دستمزد. ج) از کارافتادگی. د) بازنشستگی. ه) فوت. که با توجه به عدم کفایت منابع، ماهیت کار ساختمانی و عدم نظارت بر این حوزه بخشی از این خدمات (به عنوان مثال غرامت دستمزد ایام بیماری و حوادث و ...) به کارگران ساختمانی ارائه نمی‌شود که لازم است که این موضوع همزمان با اصلاح قانون در دستور نظارتی مجلس قرار گیرد.

۳. ابهام دریافت دوباره حق بیمه از قرار دادهای پیمان:

با توجه به اینکه حق بیمه‌ی کارگران ساختمانی در زمان اخذ پروانه دریافت می‌شود این ابهام ایجاد می‌گردد که برای ساخت و سازهایی که به صورت پیمانکاری انجام شده و دارای لیست بیمه غیرانفرادی است دو بار حق بیمه دریافت می‌گردد. در راستای رفع این ابهام در بند «چ» گزارش کمیسیون تصریح شده است که «مبالغی که موقع صدور پروانه ساختمانی و یا ساخت‌وساز طبق مقررات این ماده پرداخت می‌گردد، در محاسبه‌ی حق بیمه‌ی کارگران پیمانکار موضوع

بند «۲» ماده (۲) این قانون منظور می‌شود.» تا از دریافت دوباره حق بیمه اجتناب شود.

با وجود این موارد زیر در جهت اصلاح و ارتقای عملکرد قانون به صورت خلاصه پیشنهاد می‌شود:

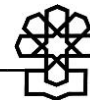
۱. در نظر گرفتن معادل ۴ درصد حداقل دستمزد برای هر متر زیربنا به صورت کلی سهم قابل توجهی در قیمت تمام شده‌ی مسکن نخواهد داشت (در سال ۱۴۰۱ این حق بیمه معادل ۱۶۷ هزار تومان برای هر متر زیربنا خواهد بود) با این حال با توجه به اینکه در شرایط حال حاضر حق بیمه بسته به میزان برخورداری مناطق، متفاوت است (با توجه به متفاوت بودن عوارض پروانه ساختمانی) تعیین حق بیمه یکسان برای نقاط مختلف شهری کشور موجب رشد بیشتر حق بیمه در مناطق کم‌برخوردار نسبت به وضعیت فعلی می‌شود. همچنین این رویکرد در قانون مصوب سال ۱۳۸۶ نیز دنبال شده بود که در قانون بودجه سال بعد اصلاح شد. از این رو پیشنهاد می‌شود که مثل قانون فعلی که حق بیمه مناطق مختلف کشور متفاوت است، با حفظ تناسب با حداقل حقوق، در اصلاح قانون نیز این ویژگی حفظ شود. کمک گرفتن از قیمت منطقه‌ای می‌تواند الگویی برای تعیین تفاوت حق بیمه دریافتی کارفرمایان در مناطق مختلف کشور باشد. بر این اساس پیشنهاد شده است که بند «الف» ماده واحده به صورت زیر اصلاح شود.

«متقاضیان ساخت و ساز اعم از ایجاد یا تجدید بنا در محدوده، حریم و خارج از حریم شهرها، محدوده روستاها، مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنفی و صنعتی، مکلفند برای هر مترمربع زیربنا در هر طبقه و همچنین جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه یافته، از یک درصد (۱٪) تا پانزده درصد (۱۵٪) حداقل دستمزد ماهیانه همان سال نسبت به پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی شاغل به شرح زیر اقدام نمایند.

درصد مذکور بر اساس ضریب تبدیل قیمت منطقه‌ای که به صورت سالانه توسط بانک مرکزی اعلام می‌شود تعیین می‌گردد. ضریب تبدیل بر اساس میزان رشد حداقل حقوق سالانه و رشد متوسط قیمت منطقه‌ای باید به گونه‌ای تعیین شود که میزان دریافتی سازمان از این محل چهار درصد (۴٪) حداقل دستمزد ماهانه مصوب شورای عالی کار در همان سال نسبت به مجموع ساخت و سازهای همان سال کشور نباشد.»

۲. حتی با اصلاح فرمول دریافت حق بیمه کارفرمایی، هنوز ابهامات و خلأهایی در خصوص این قانون وجود دارد؛ از جمله ثبت نشدن محل کار کارگران ساختمانی. ثابت نبودن محل کار کارگران ساختمانی و عدم ثبت و اعلام روزانه این محل کار باعث شده است اطمینان از فعال بودن فرد بیمه شده دشوار باشد. در حال حاضر این امر به وسیله مأموران ناظر سازمان تأمین اجتماعی و حتی بدون اطلاع قبلی از محل فعالیت انجام می‌شود که با توجه به قائم به شخص بودن و نبود اطلاعات در این روش و از طرفی گستردگی و تعداد بالای کارگران، عملاً دقت این روش محل سؤال است. جهت حل این مسئله و مراقبت از منابع اختصاص یافته به بیمه کارگران ساختمانی، می‌توان در فرایند اجرا و با توجه به اختیارات قانونی فعلی بستر اعلام داوطلبانه محل فعالیت توسط خود افراد و تأیید آن توسط کارفرما را ایجاد نمود و مشوق‌هایی نیز برای آن در نظر گرفت. در نظر گرفتن مزیت‌هایی مانند استفاده از خدمت «گرامت ایام بیماری» برای استفاده‌کنندگان از این سامانه موجب می‌شود تا کارگران ضمن بهره‌مند شدن از این خدمت، به ثبت داوطلبانه این اطلاعات متمایل شوند.

۳. جریمه در نظر گرفته شده برای تخلف در استفاده از بیمه مشمولین قانون توسط سایر افراد بازدارنده نبوده و این موضوع باعث تضییع حقوق کارگران واقعی مشمول قانون خواهد شد. با توجه به این موضوع اصلاح این بند ضروری

است. پیشنهاد می‌شود که متن بند «ج» ماده واحده به صورت زیر اصلاح شود.

«استفاده دارندگان موافقت اصولی، پروانه کسب، کارت بازرگانی و کارگران شاغل در کارگاه‌های صنفی و صنعتی و موارد مشابه غیرمرتبط از خدمات بیمه‌ای موضوع این قانون ممنوع بوده و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استناد به داده‌های موجود در پایگاه ملی رفاه ایرانیان، نسبت به حذف متخلفین اقدام نماید. در صورت احراز عدم اشتغال فرد در شغل ساختمانی موضوع این قانون، سه برابر حق بیمه سهم کارفرمایی از فرد مذکور مطالبه و وصول می‌گردد».

۴. پالایش بیمه‌شدگان امری لازم است که انجام دوره‌ای آن ضروری است، اما این کار باید با استناد به پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر صورت گیرد تا از اعمال سلیقه جلوگیری شود. بر این اساس پیشنهاد می‌شود که بند «خ» ماده واحده به صورت زیر اصلاح شود.

«سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استناد به داده‌های موجود در پایگاه ملی رفاه ایرانیان، نسبت به حذف متخلفین اقدام نماید. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و سازوکارهای دستگاه‌ها و متولیان ذیربط، به صورت مستمر بر پوشش و صحت‌سنجی وضعیت اشتغال مشمولین بیمه‌ای کارگران ساختمانی به مشاغل موضوع این قانون نظارت کند.»

پیوست - محاسبات میزان نرخ عوارض

الف) برآورد منابع مورد نیاز

- با توجه به اینکه حداقل دستمزد در سال ۱۴۰۱ برابر ۴,۱۷۹,۷۵۰ تومان است، میانگین دستمزد ماهیانه کارگران عمومی ساختمان (با ضریب دستمزد ۱/۲) در سال ۱۴۰۱ مقدار ۵,۰۱۵,۷۰۰ تومان محاسبه می‌شود.
- با این فرض، سهم کارفرمایی به‌ازای هر کارگر (۲۰ درصد دستمزد) ماهیانه مبلغ ۱,۰۰۳,۱۴۰ تومان و سالیانه حدود ۱۲,۰۳۷,۶۸۰ تومان به‌دست می‌آید.
- بدین ترتیب منابع مورد نیاز حق بیمه سهم کارفرمایی برای یک میلیون و دویست هزار کارگر ساختمانی در سال ۱۴۰۱ نزدیک به ۱۴/۴۴۵۲۱۶ هزار میلیارد تومان است.

ب) برآورد درآمد طرح

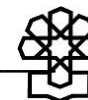
طبق آمارها، مجموع ساخت‌وساز در کشور، سالیانه نزدیک به ۱۰۰ میلیون مترمربع است. با توجه به اینکه میزان حداقل دستمزد در سال ۱۴۰۱ برابر ۴,۱۷۹,۷۵۰ تومان است، جدول زیر قابل ارائه است:

جدول ۱. برآورد درآمد حاصل از اجرای طرح «اصلاح ماده (۵) قانون بیمه کارگران ساختمانی»

درآمد به‌ازای ۱۰۰ مترمربع زیربنا (میلیون تومان)	درآمد به‌ازای هر مترمربع (تومان)	درصد ضریب دریافت حق بیمه
۴/۱۷۹۸	۴۱۷۹۸	۱
۸/۳۵۹۵	۸۳۵۹۵	۲
۱۲/۵۳۹۳	۱۲۵۳۹۳	۳
۱۶/۷۱۹۰	۱۶۷۱۹۰	۴
۲۰/۸۹۸۸	۲۰۸۹۸۸	۵
۲۵/۰۷۸۵	۲۵۰۷۸۵	۶
۲۹/۲۵۸۳	۲۹۲۵۸۳	۷
۳۳/۴۳۸۰	۳۳۴۳۸۰	۸
۳۷/۶۱۷۷	۳۷۶۱۷۷	۹
۴۱/۷۹۷۵	۴۱۷۹۷۵	۱۰
۴۵/۹۷۷۳	۴۵۹۷۷۳	۱۱
۵۰/۱۵۷۰	۵۰۱۵۷۰	۱۲
۵۴/۳۳۶۸	۵۴۳۳۶۸	۱۳
۵۸/۵۱۶۵	۵۸۵۱۶۵	۱۴
۶۲/۶۹۶۳	۶۲۶۹۶۳	۱۵

مأخذ: محاسبات تحقیق.

بدین ترتیب مبلغ حق بیمه دریافت شده به‌ازای هر مترمربع زیربنا، در مناطق روستایی حدود ۴۱ هزار تومان و در سایر مناطق حدود ۱۶۷ هزار تومان خواهد بود.

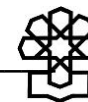

۱. تغییرات مصوبه نهایی کمیسیون نسبت به طرح اولیه

جدول ۲. تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه

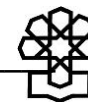
تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه	متن مصوبه نهایی کمیسیون اجتماعی	متن طرح اولیه
	ماده (۵) الف_ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم بیمه شده از مأخذ کسر حق بیمه از کارگران دارای پروانه مهارت فنی شاغل مستقیم در امر ایجاد یا توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب آن و دریافت حق بیمه سهم کارفرمایی مربوطه از محل متراژ ساخت و ساز، این کارگران را بیمه نماید. مقتضیان پروانه ساختمانی اعم از ایجاد یا تجدید بنا در محدوده، حریم و خارج از حریم شهرها، محدوده روستاها، مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنفی و صنعتی، مکلفند برای هر مترمربع زیربنا در هر طبقه و همچنین جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه یافته، برای ساخت و ساز شهری با مجوز شهرداری‌ها و مناطق آزاد، ویژه و شهرک‌های صنعتی چهار درصد (۴٪) و برای ساخت و سازهای روستایی با مجوز بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و دهیاری‌ها یک درصد (۱٪) حداقل دستمزد ماهیانه همان سال نسبت به پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی شاغل اقدام نمایند. صدور پروانه ساختمانی و یا اجازه ساخت و ساز توسط مراجع ذی‌ربط از جمله؛ شهرداری‌ها، سازمان‌های مناطق آزاد تجاری - صنعتی، سازمان‌های مناطق ویژه اقتصادی، شرکت‌های شهرک‌های صنفی و صنعتی، بخشداری‌ها و دهیاری‌ها منوط به ارائه گواهی واریز حق بیمه به حساب تعیین شده و یا اعلام تقسیط آن توسط سازمان تأمین	ماده (۵) سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم بیمه شده (از کارگر) و سهم کارفرما از متقاضیان صدور پروانه ساختمانی، متناسب با مجموع حق بیمه وصولی از کارگران و متقاضیان پروانه ساختمانی، کارگران ساختمانی دارای پروانه مهارت مشمول این قانون را بیمه نماید. مقتضیان پروانه ساختمانی اعم از ایجاد یا تجدید بنا در محدوده، حریم و خارج از حریم شهرها، محدوده روستاها، مناطق آزاد تجاری - صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنفی و صنعتی، مکلفند برای هر مترمربع زیربنا در همه طبقات و جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه یافته به عنوان سهم کارفرما، حق بیمه کارگران ساختمانی پرداخت نمایند. حق بیمه به‌ازای هر مترمربع سطح زیربنا معادل یک و دو دهم درصد (۱.۲٪) قیمت روز زمین محل صدور پروانه با توجه به کاربری‌های مختلف تعیین شده در پروانه، موضوع تبصره «۳» ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم (اصلاحیه سال ۱۳۹۴) محاسبه و توسط متقاضی پروانه به حسابی که سازمان تأمین اجتماعی تعیین نموده است، واریز می‌شود. صدور پروانه ساختمانی توسط مراجع ذی‌ربط از جمله شهرداری‌ها، مناطق آزاد تجاری - صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی، شهرک‌های صنفی و صنعتی، بخشداری‌ها و دهیاری‌ها منوط به ارائه گواهی واریز حق بیمه به حساب تعیین شده و یا اعلام تقسیط آن توسط سازمان تأمین

تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه	متن مصوبه نهایی کمیسیون اجتماعی	متن طرح اولیه
	اجتماعی خواهد بود. سازمان موظف است با توجه به واریزی حق بیمه و یا ترتیب پرداخت آن، نسبت به ارائه گواهی واریز وجه به مرجع مربوطه اقدام نماید. در هر حال اعم از اینکه حق بیمه به صورت یکجا واریز شده باشد و یا اینکه تقسیط گردد، صدور پایان کار منوط به ارائه مفصاحساب از سوی تأمین اجتماعی می‌باشد.	اجتماعی خواهد بود. سازمان موظف است از زمان واریز وجه توسط متقاضی، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت، گواهی واریز وجه را به متقاضی ارائه نماید، در غیر این صورت مراجع صدور پروانه موظفند براساس فیش واریزی متقاضی، نسبت به صدور پروانه اقدام نمایند. صدور پایان کار منوط به ارائه رسید پرداخت کامل حق بیمه است. سازمان تأمین اجتماعی موظف است حساب درآمد و هزینه‌های موضوع این قانون را جداگانه نگهداری نماید.
در مصوبه نهایی حذف شده است.	***	تبصره «۱» در صورت عدم تأمین منابع لازم جهت گسترش پوشش بیمه‌ای کارگران ساختمانی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موضوع افزایش درصد تعیین شده تا سقف ۵ درصد را به هیئت وزیران ارائه می‌نماید و با تصویب آن، سازمان مذکور مکلف است درصد افزایشی را اعمال نماید.
در مصوبه نهایی حذف شده است.	***	تبصره «۲» به منظور تسهیل در روند اجرای طرح‌های مصوب نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری، با معرفی شهرداری، املاک واقع در طرح‌های مصوب، از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در مبلغ پرداخت حق بیمه سهم کارفرما برخوردار می‌گردند
گزارش در خصوص سرمایه‌گذاری‌های انجام شده و سود حاصله به تکالیف سازمان تأمین اجتماعی اضافه شده است.	بند «پ» سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حساب درآمد و هزینه‌های موضوع این قانون را جداگانه نگهداری نماید و هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد این ماده اعم از میزان درآمد تحقق یافته، سرمایه‌گذاری انجام شده و سود حاصل از سرمایه‌گذاری و هزینه و خسارات پرداختی افراد تحت شمول را به تفکیک به کمیسیون‌های اجتماعی و عمران مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.	تبصره «۳» سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حساب درآمد و هزینه‌های موضوع این قانون را جداگانه نگهداری نماید و هر سه ماه گزارش عملکرد این ماده اعم از میزان درآمد تحقق یافته و هزینه و خسارات پرداختی افراد تحت شمول قدیم و جدید را به تفکیک به سازمان برنامه و بودجه و کمیسیون‌های بهداشت و درمان و برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

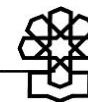
تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه	متن مصوبه نهایی کمیسیون اجتماعی	متن طرح اولیه
<p>۱. عبارت «عدم توان کافی برای پرداخت حق بیمه به صورت یکجا» به متن این بخش اضافه شده است.</p> <p>۲. عبارت «تا مدت سه سال» به عبارت «حداکثر تا مدت سه سال» تغییر یافته است.</p> <p>۳. عبارت «ترتیب پرداخت حق بیمه از طرف دارنده پروانه به منزله مجوز برای اخذ پروانه است» در مصوبه نهایی حذف شده است.</p> <p>۴. عبارت «سازمان تأمین اجتماعی مکلف است بعد از پرداخت آخرین قسط توسط متقاضی، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت مراتب را به مرجع صدور پروانه اعلام نماید. در غیر این صورت مراجع ذی ربط موظف به صدور پایان کار می‌باشند». در مصوبه نهایی وجود ندارد.</p>	<p>بند «ت» در صورت درخواست متقاضی دریافت پروانه و عدم توان کافی برای پرداخت حق بیمه به صورت یکجا، سازمان تأمین اجتماعی مکلف است کارفرما در زمان صدور پروانه ساختمانی حداکثر تا مدت سه سال و بدون دریافت سود، تقسیط کند ترتیب پرداخت حق بیمه از طرف دارنده پروانه به منزله مجوز برای اخذ پروانه است.</p> <p>در هر حال صدور پایان کار منوط به ارائه مفصاحساب می‌باشد. سازمان تأمین اجتماعی و مراجع صدور پروانه موظف هستند شرایط ارتباط بر خط را فراهم آورند تا انجام تأییدیه‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام شده و جلو هر گونه جعل در اسناد گرفته شود.</p> <p>سازمان تأمین اجتماعی مکلف است بعد از پرداخت آخرین قسط توسط متقاضی، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت مراتب را به مرجع صدور پروانه اعلام نماید. در غیر این صورت مراجع ذی ربط موظف به صدور پایان کار می‌باشند.</p>	<p>تبصره «۴» در صورت درخواست متقاضی دریافت پروانه، سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه کارگران ساختمانی را بر مبنای حق بیمه سهم کارفرما در زمان صدور پروانه ساختمانی تا مدت سه سال و بدون دریافت سود، تقسیط کند ترتیب پرداخت حق بیمه از طرف دارنده پروانه به منزله مجوز برای اخذ پروانه است.</p> <p>در هر حال صدور پایان کار منوط به ارائه مفصاحساب می‌باشد. سازمان تأمین اجتماعی و مراجع صدور پروانه موظف هستند شرایط ارتباط بر خط را فراهم آورند تا انجام تأییدیه‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن انجام شده و جلو هر گونه جعل در اسناد گرفته شود.</p> <p>سازمان تأمین اجتماعی مکلف است بعد از پرداخت آخرین قسط توسط متقاضی، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت مراتب را به مرجع صدور پروانه اعلام نماید. در غیر این صورت مراجع ذی ربط موظف به صدور پایان کار می‌باشند.</p>
<p>در طرح اولیه، ساختمان‌های ساخته شده تا قبل از تاریخ ۱۳۸۶/۸/۹ از شمول این بند مستثنا بوده‌اند که در مصوبه نهایی این استثنا حذف شده است.</p>	<p>بند «ث» در صورت صدور رأی ابقای اضافه‌بنا برای ساختمان‌های دارای تخلف در کمیسیون‌های مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی، مؤدی موظف است براساس ضوابط مندرج در صدر این ماده نسبت به پرداخت حق بیمه اضافه‌بنا اقدام و مفصاحساب اخذ نماید.</p>	<p>تبصره «۵» در صورت صدور رأی ابقای اضافه‌بنا برای ساختمان‌های دارای تخلف در کمیسیون‌های مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری که سال ساخت آنها بعد از زمان تصویب این قانون (۱۳۸۶/۸/۹) است، مؤدی موظف است براساس ضوابط مندرج در صدر این ماده نسبت به پرداخت حق بیمه اضافه‌بنا اقدام و مفصاحساب اخذ نماید. ساختمان‌های ساخته شده قبل از این تاریخ از پرداخت حق بیمه موضوع این قانون معاف می‌باشند.</p>
<p>این تبصره در مصوبه نهایی وجود ندارد.</p>	<p>***</p>	<p>تبصره «۶» در صورتی که حوادث ناشی از کار منجر به مصدومیت، فوت یا از کارافتادگی کارگر ساختمانی گردد (اعم از کارگران دارا یا فاقد کارت مهارت فنی)، خسارت وارده برعهده سازمان تأمین اجتماعی است. در صورتی که متقاضی با وجود الزام به گرفتن پروانه نسبت به اخذ آن</p>

تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه	متن مصوبه نهایی کمیسیون اجتماعی	متن طرح اولیه
		<p>اقدام ننموده باشد، سازمان تأمین اجتماعی علاوه بر حق بیمه موضوع این قانون، جریمه‌ای به‌طور مقطوع معادل بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) اصل حق بیمه محاسبه و وصول خواهد کرد.</p> <p>در مواردی که کارفرما نسبت به بیمه مسئولیت مدنی ساختمان اقدام کرده باشد و جبران خسارت جانی کارگران آسیب‌دیده توسط بیمه پرداخت شده باشد مشمول جریمه موضوع این تبصره نمی‌شود.</p>
این تبصره در مصوبه نهایی وجود ندارد.	***	<p>تبصره «۷»</p> <p>وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با همکاری سازمان تأمین اجتماعی، امکان استفاده آن دسته از کارگران غیرحرفه‌ای ساختمانی که از زمان تصویب این قانون با ارائه اسناد مثبت در کلان‌شهرها حداقل ۱۰ سال و در سایر شهرها حداقل پنج سال سابقه سکونت و یا فعالیت داشته و به‌عنوان کارگر ساده در کارهای ساختمانی فعالیت می‌نمایند و به‌علت شرایط سنی و سطح تحصیلات با تأیید سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای، امکان فراگیری و دریافت کارت مهارت فنی را دارا نمی‌باشند، با صدور کارت کارگر ساده ساختمانی، تحت پوشش این قانون قرار دهد.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این تبصره ظرف مدت سه ماه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان تأمین اجتماعی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p>
مجازات در نظر گرفته شده برای متخلفین از این بند، در طرح اولیه جبران خسارات وارده بوده است که در مصوبه نهایی این مجازات به‌طور مشخص «بیست درصد (۲۰٪) سهم کارفرمایی برای مدت مربوطه» تعیین شده است.	بند «ج» استفاده دارندگان موافقت اصولی، پروانه کسب، کارت بازرگانی و کارگران شاغل در کارگاه‌های صنفی و صنعتی و موارد مشابه غیرمرتبط از خدمات بیمه‌ای موضوع این قانون ممنوع می‌باشد و در صورتی که توسط سازمان تأمین اجتماعی احراز شود فرد معرفی شده در شغل ساختمانی تعریف شده اشتغال نداشته است، متقاضی مکلف است ظرف مدت یک ماه نسبت به پرداخت بیست درصد	تبصره «۸» استفاده دارندگان موافقت اصولی، پروانه کسب، کارت بازرگانی و کارگران شاغل در کارگاه‌های صنفی و صنعتی و موارد مشابه غیرمرتبط از خدمات بیمه این قانون ممنوع می‌باشد و ادارات کل استانی و ادارات شهرستانی تأمین اجتماعی موظف به رعایت این موضوع بوده و هرگونه اقدام مغایر با آن، جرم تلقی می‌شود و متخلف (اعم از کارفرما و کارگر حسب مورد) ملزم به جبران خسارات وارده و واریز وجوه دریافتی به

تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه	متن مصوبه نهایی کمیسیون اجتماعی	متن طرح اولیه
	<p>(۲۰٪) سهم کارفرمایی برای مدت مربوطه اقدام نماید؛ در غیر این صورت سوابق بیمه‌ای متخلف حذف می‌گردد. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است نظارت های مستمر اعم از مستقیم و سیستمی بر پوشش بیمه‌ای کارگران ساختمانی را داشته باشد.</p>	<p>حساب سازمان تأمین اجتماعی خواهند بود. تخلف کارکنان در هیئت رسیدگی به تخلفات سازمان بررسی و وفق مقررات با خاطی برخورد می‌گردد.</p>
	<p>بند «ج» در خصوص آن بخش از کارهای ساختمانی که در اجرای بند (۲) ماده (۲) این قانون صورت می‌گیرد، پرداختی سهم سازمان تأمین اجتماعی بابت صدور پروانه ساختمانی در محاسبه حق بیمه پیمانکار لحاظ و مفصلاً حساب مربوطه مطابق ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۳/۴/۱۳۵۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی صادر می‌شود.</p>	<p>تبصره «۹» مبالغی که موقع صدور پروانه طبق مقررات این ماده پرداخت می‌گردد، در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار موضوع بند «۲» ماده (۲) این قانون محسوب خواهد گردید.</p>
این تبصره در مصوبه نهایی وجود ندارد.	***	<p>تبصره «۱۰» مراجع صادرکننده پروانه ساختمانی موظفند قبل از صدور پروانه، اطلاعات مربوط به پروانه و پایان کار و مترائ زيربنای پروانه ساختمانی را به سازمان تأمین اجتماعی برای محاسبه و دریافت حق بیمه کارفرما اعلام نمایند. گزارش مراجع صدور پروانه ملاک محاسبه حق بیمه توسط سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود. سازمان تأمین اجتماعی در جهت تسهیل کار مؤدیان می‌تواند محاسبه و دریافت و واریز حق بیمه ساختمانی را به مرجع صدور پروانه در قالب تفاهمنامه با پرداخت کارمزد حداکثر به میزان یک درصد مبلغ وصولی واگذار نماید.</p>
***	<p>ح- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است کلیه کارگران ساختمانی متقاضی را پس از بررسی مدارک و احراز اشتغال به عنوان کارگر ساختمانی تحت پوشش بیمه‌ای قرار دهد و حداکثر ظرف مدت یک ماه نسبت به تعیین تکلیف کارگران متقاضی که به صورت مکتوب درخواست نموده اند اقدام و نتیجه را به آنان اعلام نمایند.</p>	***

تغییرات مصوبه نهایی نسبت به طرح اولیه	متن مصوبه نهایی کمیسیون اجتماعی	متن طرح اولیه
***	<p>خ- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با هماهنگی وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی، آئین نامه نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاه های ساختمانی را به نحوی تنظیم و اصلاح نماید که صدور و تمدید کارت مهارت و ادامه اشتغال در بخش کارگری ساختمان به صورت دوره‌ای قابل راستی آزمایی بوده و صرفاً کارگران ساختمانی امکان استفاده از این قانون را داشته باشند.</p>	***
***	<p>تبصره «۱»- ساخت و ساز مساجد روستایی از پرداخت حق بیمه موضوع این قانون معاف می‌باشند. تبصره «۲»- ساخت و سازهای روستایی با هدف اقامت موقت یا گردشگری بر اساس ضریب مناطق شهری محاسبه می‌شود</p>	***

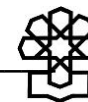
۲. ارزیابی مواد گزارش کمیسیون

جدول ۳. خلاصه ارزیابی مواد گزارش کمیسیون به صحن مجلس در رابطه با طرح اصلاح ماده (۵) بیمه کارگران ساختمانی

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
بند «الف»			✓	
بند «ب»	✓			
بند «پ»	✓			
بند «ت»	✓			
بند «ث»	✓			
بند «ج»			✓	
بند «چ»	✓			
بند «ح»	✓			
بند «خ»			✓	
تبصره «۱»			✓	
تبصره «۲»	✓			

جدول ۴. ارزیابی مواد گزارش کمیسیون به صحن مجلس در رابطه با طرح اصلاح ماده (۵) بیمه کارگران ساختمانی

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
بند «الف»			✓		با توجه به اینکه در شرایط حال حاضر، حق بیمه بسته به میزان برخورداری مناطق، متفاوت است. تعیین حق بیمه یکسان برای نقاط مختلف شهری کشور موجب رشد بیشتر حق بیمه در مناطق کم برخوردار نسبت به وضعیت فعلی می‌شود. همچنین این رویکرد در قانون مصوب سال ۱۳۸۶ نیز دنبال شده بود که در قانون بودجه سال بعد اصلاح شد. از این رو پیشنهاد می‌شود که مثل قانون فعلی که حق بیمه مناطق مختلف کشور، متفاوت است، با حفظ تناسب با حداقل حقوق، در اصلاح قانون نیز این ویژگی حفظ شود.	متقاضیان ساخت‌وساز اعم از ایجاد یا تجدید بنا در محدوده، حریم و خارج از حریم شهرها، محدوده روستاها، مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی، مکلفند برای هر مترمربع زیربنا در هر طبقه و همچنین جهت توسعه بنا نسبت به سطح زیربنای توسعه یافته، از یک درصد (۱٪) تا پانزده درصد (۱۵٪) حداقل دستمزد ماهیانه همان سال نسبت به پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی شاغل به شرح زیر اقدام نمایند. درصد مذکور بر اساس ضریب تبدیل قیمت منطقه‌ای که به صورت سالانه توسط بانک مرکزی اعلام می‌شود تعیین می‌گردد. ضریب تبدیل بر اساس میزان رشد حداقل حقوق سالانه و رشد متوسط قیمت منطقه‌ای باید به گونه‌ای تعیین شود که میزان دریافتی سازمان از این محل چهار درصد (۴٪) حداقل دستمزد ماهانه مصوب شورای عالی کار در همان سال نسبت به مجموع ساخت و سازهای همان سال کشور نباشد.
بند «ب»	✓				برای اطمینان از وصول حق بیمه تعیین شده، لازم است سازوکاری تعیین شود تا فرد متقاضی دریافت پروانه موظف به پرداخت حق بیمه باشد. در صورت اقدام به تغییر موعد دریافت این حق بیمه نیز، باید توجه شود تا الزام موجود از بین نرود.	***
بند «پ»	✓				وجود این بند و شفافیت جریان مالی این بخش موجب می‌شود امکان انحراف منابع به حداقل برسد. البته باید دقت نمود که با توجه به ماهیت فعالیت صندوق‌های بازنشستگی، هزینه‌های این صندوق از جنس تعهدات بلندمدت آتی است. بنابراین با توجه به اینکه پرداخت حقوق بازنشستگی کارگران ساختمانی در آینده از این حساب انجام خواهد شد؛ وضعیت تعهدات آتی نیز می‌بایست در گزارش مربوط به این حساب ذکر شود.	***

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهاری نظر کارشناسی	متن اصلاحی
بند «ت»	✓				***	***
بند «ث»	✓				***	***
بند «ج»			✓		استفاده دارندگان موافقت اصولی، پروانه کسب، کارت بازرگانی و کارگران شاغل در کارگاه‌های صنفی و صنعتی و موارد مشابه غیرمرتبط از خدمات بیمه‌ای موضوع این قانون ممنوع بوده و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استناد به داده‌های موجود در پایگاه ملی رفاه ایرانیان، نسبت به حذف متخلفین اقدام نماید. در صورت احراز عدم اشتغال فرد در شغل ساختمانی موضوع این قانون، سه برابر حق بیمه سهم کارفرمایی از فرد مذکور مطالبه و وصول می‌گردد.	جریمه در نظر گرفته شده برای تخلف مذکور، بازدارنده نیست و این موضوع باعث تضییع حقوق کارگران واقعی مشمول قانون خواهد شد و با توجه به این موضوع اصلاح این بند ضروری است.
بند «چ»	✓				***	***
بند «ح»	✓				***	***
بند «خ»			✓		سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با استناد به داده‌های موجود در پایگاه ملی رفاه ایرانیان، نسبت به حذف متخلفین اقدام نماید. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است با بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و سازوکارهای دستگاه‌ها و متولیان ذیربط، به صورت مستمر بر پوشش و صحت سنجی وضعیت اشتغال مشمولین بیمه‌ای کارگران ساختمانی به مشاغل موضوع این قانون نظارت کند.	پالایش بیمه‌شدگان امری لازم است که انجام دوره‌ای آن ضروری است، اما این کار باید با استناد به پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر صورت گیرد تا از اعمال سلیقه جلوگیری شود.
تبصره «۱»			✓		***	***
تبصره «۲»	✓				***	***